

Arbeidsbesparing als belangrijkste reden bij keuze voor één melkgift per dag

Eén of meer keer drinken?

Een kalverdrinkautomaat of de kalveren één keer per dag melk voeren? Bij beide systemen is de overweging de arbeidsbesparing en de verlaging van de werklust. Eén keer melk voeren kan, meer keer lijkt niettemin aan te bevelen.

tekst **Annelies Debergh**

Hun drijfveer is doorgaans gelijk. Zowel melkveehouders die overstappen van twee keer naar één keer per dag melk geven als melkveehouders die gebruikmaken van een kalverdrinkautomaat doen dat om reden van arbeidsbesparing. Vanuit het standpunt van het kalf staan de systemen echter lijnrecht tegenover elkaar: één keer een grotere hoeveelheid geconcentreerdere melk versus meermaals een gewone hoeveelheid melk per dag krijgen.

Nonchalance afgestraft

Wanneer ze goed zijn uitgevoerd op bedrijfsniveau, zijn beide systemen aanvaardbaar voor het kalf. 'Eén keer melk geven per dag vraagt een zeer nauwgezet management', stelt Henk van der Horst van Denkvit in Nederland. 'Nonchalance wordt in dit systeem keihard afgestraft. Eén keer daags melk voeren aan de jonge kalveren is dus niet voor iedereen weggelegd. Bedrijven met een hoge infectiedruk hebben baat bij meerdere voedingen per dag. Als ik 25 melkveehouders spreek, dan is eenmaal daags melk verstrekken voor één iemand weggelegd, twintig kunnen met de kalverdrinkautomaat aan de slag en vier blijven liever bij twee keer melk geven.'

Eddy Decaestecker van de West-Vlaamse Bedrijfsadviesing Melkveehouderij (BAM) is een zelfde mening toegedaan. Vanuit een Interreg-project en kennisuitwisseling met bedrij-

ven in Noord-Frankrijk is meer ervaring rond één melkgift per dag opgedaan. 'Binnen de BAM-bedrijven zijn er toch wel vijf tot tien melkveehouders die het systeem een tijdlang hebben gebruikt of nog steeds gebruiken', legt hij uit. Ook Decaestecker wijst op de besparing van arbeid. 'Je wint de tijd van één keer per dag melk geven. Op melkpoeder kan niet worden bespaard omdat je hoger moet doseren, maar de arbeidsinput daalt wel.'

Filip De Clercq van Quartes onderscheidt in het eenmaal melk voeren per dag twee mogelijkheden. Bij het ene systeem krijgt het kalf de tijd om eerst het pensvolume te laten ontwikkelen en gaan veehouders pas na een drietal weken over naar één melkbeurt. Een nieuwere benadering is om vroeger, soms al vanaf de derde dag, op één keer daags melk verstrekken over te gaan. 'Een kalf vier tot vijf liter melk geven kan, op voorwaarde dat de lebmaag eerst de kans krijgt om uit te zetten.' Filip De Clercq stipt een ander aandachtspunt aan. 'Als je één keer melk geeft met een verhoogde dichtheid van 140 gram melkpoeder per liter water, dan is het belangrijk om ook met een goede kwaliteit melkpoeder te werken.'

Het zijn volgens De Clercq met name arbeidstechnische redenen waardoor veehouders kiezen voor het eenmaal daags melk geven. Een kalverdrinkautomaat kan dan ook een goede oplossing zijn, stelt hij verder. Zijn persoonlijke voorkeur gaat naar dat laatste uit. 'Ik heb liever dat de melk in meerdere beurten ver-

Eén melkgift doet krachtvoeropname stijgen

Johan Boussemaere: 'Kiezen voor arbeidsgemak bij kalveropfok'

Twee jaar geleden ging Johan Boussemaere uit Nieuwkapelle over van één keer per dag melk voeren naar meermaals melk verstrekken via de kalverdrinkautomaat. 'We waren in het verleden al overgestapt op één keer daags melk geven om de arbeidsdruk te verlagen', legt de West-

Vlaamse melkveehouder uit. 'De jonge kalveren zijn gehuisvest op een redelijk eind van de melkput en dat betekende veel zeulen met melkimmers. Met één keer daags melk verstrekken konden we dat verminderen.'

Verdere arbeidsbesparing realiseerde de melkveehouder met een kalverdrinkautomaat. 'Wat lichamelijke belasting betreft is een kalverdrinkautomaat beter, maar ook bij de kalveren zie ik een positief effect. De melk is nu bijvoorbeeld altijd op de juiste temperatuur.'

Ook de verschillende extra functies van de kalverdrinkautomaat, zoals automatische reiniging van de drinkspeen en mogelijk-

heden om elektrolyten aan te bieden, vindt Johan Boussemaere een voordeel. 'Ik passeer de kalveren nu elke dag een drietal keer tijdens een controleronde.'

Toen de kalverdrinkautomaat werd geïntroduceerd, werd ook de huisvesting van de jongste kalveren herzien. 'De eerste dagen zitten de kalveren in verrijdbare eenlinghokken', legt Johan Boussemaere uit. Na tien dagen komen de vaarskalfjes aan de kalverdrinkautomaat. 'De eenlingboxen kunnen nu na gebruik op een aparte plek gereinigd worden en opdrogen. Na twee keer begeleiden zijn de meeste kalveren het melk drinken aan de automaat al gewend.'

strekt wordt en dat kan goed met een kalverdrinkautomaat', stelt hij. 'Een ander voordeel is dat met een automaat gemakkelijker twee soorten melkpoeder gebruikt kunnen worden en dat veel meer technische gegevens van de jongveepop bekend worden.'

Maar ook bij de kalverdrinkautomaat geldt de voorwaarde van een correct management. 'Het is belangrijk om de kalverdrinkautomaat regelmatig te herijken en de hoeveelheid melkpoeder en de temperatuur van het water te controleren.' Henk van der Horst ziet een lichte stijging in het aantal veehouders dat eenmaal daags melk verstrekt. 'Dat moment van overgaan naar één melkbeurt wordt soms naar voren geschoven', zegt hij. Hij adviseert voldoende lang te wachten. 'Op veertien dagen kunnen de kalfjes echt nog niet meer dan twee liter per keer opnemen. Bij één melkbeurt wordt het aantal grammen melkpoeder verhoogd richting 200 gram per liter om toch een voldoende drogestofopname te halen.'

Al vroeger meer krachtvoer

Een belangrijk voordeel van eenmaal daags melk verstrekken is de vervroegde opname van krachtvoer. Henk van der Horst: 'In de rosékalverhouderij wordt ook vaak één keer per dag melk gegeven. Als kalveren al één kilo krachtvoer opnemen, is het zelfs beter om naar één melkbeurt over te gaan.'

Hij wijst wel op belangrijke randvoorwaarden als voldoende water, krachtvoer en ruwvoer. 'Met eenmaal melk per dag krijg je kalveren nog sneller op een hoger niveau van krachtvoeropname. Bovendien kunnen ze bij een opname van 1,75 kilo krachtvoer nog makkelijker worden gespeend, zonder een speedip.'